

60 godina
Dvorane kulturnog centra Beograda

Bolje je u bioskopu!

Objekat Doma štampe u Beogradu podignut je u periodu od 1958. do 1961. godine. Po svom urbanističkom položaju i likovnosti predstavlja najznačajniji posleratni doprinos uobličanju Trga republike i zaokružuje ansambl reprezentativnih gradskih palata sa kojima čini vizuelno i estetsko jedinstvo. Zgrada Doma štampe je 2019. godine stekla status kulturnog dobra. Projektant objekta je bio jedan od najeminentnijih arhitekata tog vremena Ratomir Rata Bogojević.

Objekat je koncipiran kao središte kulturnog i informativnog života grada. U donjim etažama je trebalo da budu smeštene prostorije kulturno-propagandnog centra – dok je gornje trebalo da koristi Savez novinara Jugoslavije sa nizom kancelarija, učionica, pres-sala, restoranom i hotelskim smeštajem za novinare. Zbog nedostatka sredstava, i promene investitora projekat se u hodu menjao, tako da se već tada odustaje od koncepta celovitog objekta kulturno-informativnog centra. U prizemlju i na prvom spratu ostaje Kulturni centar Beograda, a na drugom i treće spratu se smešta Udruženje novinara. Ostali spratovi preinačuju se u poslovni prostor i bivaju prodati različitim firmama. Ovakav tok događaja doveo i do izmene početnog inovativnog projekta non-stop bioskopa sa dve sale, jednom iznad druge. Jedan ulaz u bioskop je bio planiran iz Kolarčeve ulice, a drugi iz Knez Mihailove. Kako druga sala nikada nije izvedena, ulazni prostor iz Knez Mihailove preinačen je u galerijski i u njemu se nalazi Likovna galerija KCB-a.

Autor projekta Doma štampe Rata Bogojević uradio je i projektat enterijera bioskopa koji je u svemu izuzetan predstavnik arhitekture i estetike tog perioda. Ulaz obložen plemenitim kamenom, prilazno reprezentativno stepenište i foaje koji natkriljuje kupola stvaraju svečanu atmosferu koja uvodi i priprema publiku za ulaz u bioskopsku salu. Sala ima odlično projektovan pad gledališta i savršenu akustiku. Prostor foajea pruža velike mogućnosti za izložbene, muzičke i tribinske programe.

U skladu sa opštim konceptom „prostora koji teče“ kao jednom od osnovnih karakteristika arhitektonskog projekta Doma štampe, Dvorana Kulturnog centra je programski, ali i prostorno povezana sa ostalim delovima Kulturnog centra Beograda. Prostor i programi teku, tako da se iz bioskopa prelivaju u galeriju Podroom, iz nje u knjižaru, ulivaju se u Likovnu galeriju, Beozlog i uzbrdo penju u galeriju Artget. Ali to je neka druga priča, koju ćete otkrivati i čitati sami.

Moj dolazak u Kulturni centar Beograda u neposrednoj je vezi upravo sa bioskopom. Naime, tadašnja direktorka KCB-a Gorica Mojović, uvek spremna za nova projekte i osvajanje prostora za kulturu, pozvala me je da uradim projekat adaptacije krova Dvorane u letnji bioskop na otvorenom. Inspirisani idejom o dupleks-bioskopu i ohrabreni činjenicom da je konstrukcija koja omogućava i dodatnu salu i optrećenje izvedena po prvobitnom projektu želeli smo da napravimo otvoreni bioskop koji bi u senci unutrašnjeg dvorišta u samom centru grada pružao dodatni kulturni sadržaj. Projekat je završen, svečano uručen KCB-u, napravljena je i torta. Uprkos najboljoj volji ovaj projekat se na svoj način pridružio Festivalu nesnimljenih filmova i sentimentalnih uspomena.

Danica Prodanović

urednica programa arhitekture u Kulturnom centru Beograda